

Quickscan Wnb soorten centrumgebied Uithuizen

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Quickscan Wnb soorten centrumgebied Uithuizen

Opdrachtgever

Gemeente het Hogeland

Contactpersoon

Mevrouw A. Imminga

Status

Definitief

Datum

11 juni 2019

Vrijgave

Dagmar Heidinga

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	5
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten	9
2.2 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.3 Habitatrichtlijnsoorten	10
2.4 Nationaal beschermde diersoorten	11
3 Conclusie	13
3.1 Conclusie beschermde soorten	13
3.2 Benodigde vervolgstappen	13
4 Literatuur en bronnen	15

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente het Hogeland is van plan in het centrum van Uithuizen een aantal winkelpanden en de passage te verbouwen en/of te slopen. Dit is ten behoeve van de opwaardering van het centrum en herinrichtingsproject De Blink. Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna, waarvoor de Wet natuurbescherming wordt overtreden?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 6 juni 2019) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4). Ook zijn de resultaten van het vleermuisonderzoek dat door Buro Bakker in omgeving van de Blink wordt uitgevoerd, geraadpleegd (P18203).

Veldonderzoek

Op 4 juni 2019 is een verkenning van het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van de bebouwing als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Daarbij is vooral gelet op openingen die verschillende soorten vogels en vleermuizen toegang zouden kunnen geven tot de gebouwen.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich in het centrum van Uithuizen dat in het noorden van de provincie Groningen ligt (figuur 1). Het plangebied bestaat uit enkellaags bebouwing met platte daken. In de directe omgeving van de bebouwing is geen groen aanwezig, met uitzondering van het grasveld en boom aan de kant van het Boterdiep. De foto's 1 t/m 6 geven een foto-impressie van het plangebied.

De bebouwing is opgebouwd uit stenen gevels, waarin aan de bovenzijde open stootvoegen aanwezig zijn. De bovenrand is afgewerkt met een aluminium daklijst. Aan de kant van het Boterdiep is de gevel voornamelijk van glas en de dakrand is afgewerkt met trespa beplating.

Figuur 1 Ligging van het plangebied, rood vlak (bron kaartmateriaal: Google Earth).

Foto 1 Gedeelte van de bebouwing bij Lidl langs het Boterdiep met grasveld en boom.

Foto 2 Gevel afgewerkt met trespa beplating

Foto 3 Gedeelte van de bebouwing bij passage gezien vanaf de brug.

Foto 4 Gevel van de Aldi.

Foto 5 Gedeelte van de bebouwing bij Jumbo.

Foto 6 Open stootvoegen in de gevel.

1.5 Planbeschrijving

Gemeente het Hogeland is van plan in het centrum van Uithuizen een aantal winkelpanden en de passage te verbouwen en/of slopen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van de opwaardering van het centrum en herinrichtingsproject De Blink, waarin onder andere het Boterdiep opnieuw wordt gegraven tot aan het huidige plein de Blink.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.3) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.4).

2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de werkzaamheden zijn soorten die in gebouwen verblijven, namelijk gebouwbewonende vleermuizen en sommige soorten vogels. Verder kunnen in het plangebied mogelijk steenmarters voorkomen welke, bij aanwezigheid van geschikte openingen, toegang kunnen krijgen tot de bebouwing.

De aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen en een groot aantal grondgebonden zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen maken geen gebruik van gebouwen en zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die niet in het plangebied aanwezig zijn.

2.2 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat huismus en gierzwaluw in Uithuizen voorkomen. Nesten van beide soorten genieten een jaarronde bescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van huismus of gierzwaluw gedaan. Ook vormt de bebouwing geen geschikte nestgelegenheid voor de gierzwaluw, omdat ruime openingen in muren of dakranden ontbreken. Overigens is de lage bebouwing niet ideaal voor de gierzwaluw omdat ze een valhoogte nodig hebben van minimaal 3-4 meter en ze vaak onder dakpannen of ruime spleten en kieren van gebouwen nestelen. Deze elementen ontbreken in het plangebied. Ook voor de huismus ontbreekt geschikte nestgelegenheid in de bebouwing, dakpannen en ruimten onder het dak ontbreken. Ook zijn geen groenblijvende stuiken in de omgeving aanwezig, waardoor het ongeschikt is als habitat voor de huismus.

Overige broedvogels

Geschikte broedgelegenheid voor overige soorten vogels is in zeer beperkte mate aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels waargenomen in het plangebied. De platte daken bieden potentieel broedplekken voor bijvoorbeeld de scholekster. De oever van het Boterdiep biedt een potentiële broedplek voor bijvoorbeeld de wilde eend.

Foto 7 Oever van het Boterdiep is een potentiële broedplek voor wilde eend.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Vanwege de afwezigheid van geschikte broedplekken voor huismus en gierwaluw, zijn negatieve effecten van de renovatie op deze vogels uit te sluiten. Van overtreding van de Wnb is daarom geen sprake, vervolgstappen zijn dus niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om de werkzaamheden buiten het broedseizoen op te starten. Ten behoeve van vogels die in de omgeving van de bebouwing broeden is het advies om eventuele kap bomen en/of struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart tot half juli.

2.3 Habitatrichtlijnsoorten

2.3.1 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er diverse vleermuissoorten in Uithuizen voorkomen. In de directe omgeving zijn recente waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (Buro Bakker 2018).

Verblijfplaatsen

De bebouwing in het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Geschikte ruimtes zijn aanwezig in de spouw die middels open stootvoegen toegankelijk zijn voor kleine soorten vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis (Foto 8). Open stootvoegen zijn op een hoogte van circa 3 meter aanwezig.

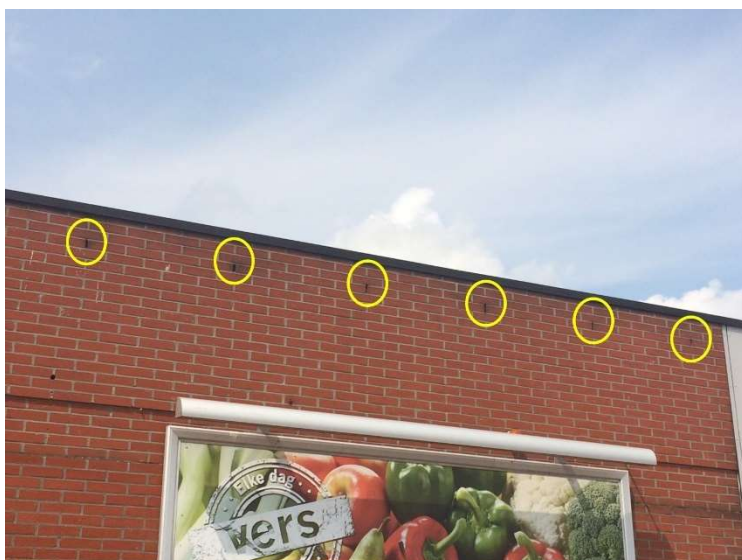

Foto 8 Potentiele invlieg-
openingen voor vleermuizen die
in gebouwen verblijven.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in het plangebied. Een potentiële vliegroute van vleermuizen bevindt zich over het water aan de westzijde van het plangebied.

Essentieel foerageergebied

De bebouwing maakt geen deel uit van belangrijk onmisbaar foerageergebied. Geschikte luwe plekken die gebruikt kunnen worden als foerageergebied zijn alleen aanwezig aan de kant van het water. Overige delen zijn voornamelijk bestraat. Ook deze plekken zijn geen essentieel onderdeel van het foerageergebied. Gebieden met hoogwaardige foerageermogelijkheden liggen ten oosten van het plangebied (Menkemaborg).

Effecten en vervolg

De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Om inzichtelijk te krijgen of er ook daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn is een nader onderzoek noodzakelijk. Na afronding van het nader onderzoek is duidelijk of er vleermuizen aanwezig zijn en of er voor de werkzaamheden een ontheffing moet worden aangevraagd.

2.4 Nationaal beschermde diersoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde diersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied niet uit te sluiten. Uit de veldverkenning is gebleken dat er in de onderzochte bebouwing geen geschikte openingen aanwezig zijn voor de steenmarter. De aanwezigheid van een verblijfplaats kan hiermee worden uitgesloten.

Andere nationaal beschermde diersoorten die mogelijk van de bebouwing en omgeving gebruik kunnen maken zijn huisspitsmuis en bosmuis.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Voor de overige mogelijk aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Groningen, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In de bebouwing is in beperkte mate geschikte nestgelegenheid van algemene broedvogels aanwezig. Ook in de omgeving van de bebouwing kunnen enkele algemene broedvogels tot broeden komen.
- De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.
- In en rond het plangebied komen verder een aantal nationaal beschermde soorten voor.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Om te voorkomen dat er nesten van broedende vogels worden vernietigd is het advies om de werkzaamheden buiten het broedseizoen op te starten en ook om eventuele kap van boom en/of struiken buiten het broedseizoen uit te voeren.
- Om de aanwezigheid van vleermuizen vast te kunnen stellen of uit te kunnen sluiten is een nader onderzoek noodzakelijk. Dit nader onderzoek bestaat uit minimaal vier veldbezoeken in de periode van half mei tot en met september. Na afloop van het vleermuisonderzoek is duidelijk of er voor de werkzaamheden een ontheffing moet worden aangevraagd voordat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden.
- Voor de nationaal beschermde soorten geldt dat ze allemaal zijn vrijgesteld in de provincie Groningen. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker 2018. Vleermuisonderzoek de Blink 2018, P18203.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 6 juni 2019.
- Verordening natuurbescherming Provincie Groningen, 2016.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

Dagmar Heidinga

Rapportage

Wijnanda Hulsegge

Veldwerk

Wijnanda Hulsegge

Kwaliteitscontrole

Koen Breed

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Gebruik en overname van gegevens alleen

toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2019); Quickscan Wnb soorten centrumgebied Uithuizen. Rapport P19166, Assen.

Foto's: Wijnanda Hulsegge